

Kommentarer på preliminära mål och ramar

Kultur- och fritidsnämnden

Innehållsförteckning

1	Kommentarer på ramar.....	3
1.1	Kommentarer för hela planperioden.....	3
1.2	Ramar nedjusterade med 1 procent för 2025.....	10
1.3	Ramar nedjusterade med 3 procent 2025	13
2	Kommentarer på målnedbrytningar	17

1 Kommentarer på ramar

1.1 Kommentarer för hela planperioden

Kultur och Fritid

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter är centrala för för invånarnas välbefinnande, folkbildning och personliga utveckling ur flera perspektiv – inte minst social hållbarhet. Ett aktivt kultur- och fritidsliv gör Gävle till en attraktiv kommun som lockar nyinflyttade, destinationsbesökare och företagsetableringar.

Nedskärningar inom Kultur och Fritid kommer att drabba Gävle kommuns invånare direkt och kommunens näringsliv indirekt.

Kostnadsbild

Inom både Kultur och Fritid består budgeten av en stor andel fasta kostnader för hyra och personal. Ett par exempel är Konsument Gästrikland vars budget till 92 procent består av personalkostnader, och Fritid vars hyreskostnader utgör 70 procent av ramen. Tidigare effektiviseringar gör att det blir allt mer utmanande att spara in på verksamhetsmedel.

Intäktskrav

Gävle konserthus och symfoniorkester och Gasklockorna har intäktskrav. Nedskärningar i budgeten riskerar att skapa en nedåtgående spiral där färre medarbetare kan producera mindre verksamhet vilket leder till minskade intäkter.

Agnes kulturhus

Från och med hösten 2024 flyttar stadsbiblioteket in i Agnes kulturhus, ett hus som är större till ytan än tidigare lokaler, innehåller mer teknisk utrustning och där förväntningarna är högt ställda på ett kvalitativt, publikt, utbud i en trygg miljö. Det blir mycket viktigt att tillräckliga resurser finns för allt som hör huset till, för att kommuninvånarna ska kunna ta del av ett fungerande kulturhus och den verksamhet, det utbud och de öppettider som förväntas.

Kompetensförsörjning

Gävle kommun har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta mål riskerar att inte uppnås som en följd av de besparingar som har påverkat kultur- och fritidsnämndens verksamheter. Det är centralt att ha en långsiktighet i resurssättningen och kompetensförsörjningen och det är av mycket stor vikt att Livsmiljö Gävle är en attraktiv arbetsgivare.

Notera: Eftersom kulturavdelningens ekonomiska ansvar fortfarande under 2024 är uppdelat i tre verksamheter (Kultur, Bibliotek och Konserthus/symfoniorkester) kommenteras befintliga ramar och uträkningar utifrån dessa.

1.1.1 Ramarnas påverkan på nämndernas verksamhet utifrån gällande verksamhet samt ansvar enligt lag och reglemente

Kultur

Ramarna påverkar Kulturs möjligheter att bidra till en meningsfull fritid med kulturaktiviteter, till likvärdiga förutsättningar för bildning och utbildning och till demokratiska möjligheter för alla att ha ett innehållsrikt liv och delta i samhället på jämlika villkor.

Besparingar kan leda till varsel, nedläggning av verksamhet och slutligen uppsägning av personal. Det leder bland annat till försämrade möjligheter att genomföra arrangemang som i sin tur inbringar intäkter. Verksamhet behöver omstruktureras, delar kan behöva avvecklas och läggas ner.

Gävle konserthus och symfoniorkester och Gasklockorna

1 juli 2024 slogs Gävle konserthus och symfoniorkester samman med Gasklockorna. Genom en ökad samordning förväntas en ökad självfinansieringsgrad genom en expansion inom området kongresser, möten och event. Med en utvecklad arbetsmodell finns förutsättningar att locka fler kunder till Gävle och öka omsättningen inom näringslivet.

För att Kulturs intäktsfinansierade verksamheter ska nå framgång krävs att den nya organisationen med sammanslagningen av Konserthuset och Gasklockorna får en möjlighet att arbeta mot ett ökat intäktsmål i lugn och ro.

För kultur- och fritidsnämndens intäktsbringande verksamheter är det önskvärt med en modell där kommersiella intäkter under ett år kan omvandlas till verksamhet och/eller balansera nästkommande års effektiviseringar/besparingar. Det skulle påtagligt skapa bättre förutsättningar för dessa verksamheter att möta kommande sparkrav.

Organisationsformen bör utredas, eventuellt kan bolagisering vara en möjlig väg framåt.

Bibliotek

Besparingar på biblioteket drabbar allra mest de grupper som både bibliotekslagen och Gävle kommun anger som prioriterade grupper:

- barn och unga
- socioekonomiskt svaga invånare
- äldre
- personer med annat modersmål än svenska.

Folkbiblioteken ger likvärdiga förutsättningar för bildning och utbildning genom att tillgodose tillgången till litteratur, kurslitteratur, datorer, studieplatser, handledning i bland annat informationssökning, e-tjänster och privatekonomi. Biblioteken bidrar till ett socialt hållbart samhälle, i enlighet med Agenda 2030, och har ett uppdrag som samhällsviktig verksamhet.

Närbiblioteken har en viktig roll, inte minst i bostadsområden med socioekonomiska utmaningar där den ekonomiska utsattheten är större, utbildningsnivån är lägre och trångboddhet är vanligt. Det kommer att bli nödvändigt att se över närbibliotekens servicenivå för att kunna samnyttja resurser inom biblioteksverksamheterna.

De fasta kostnader som verksamheten bibliotek innehar för 2023 och 2024 är större än kommunbidraget, vilket gör att det krävs intäkter bland annat från försäljning av tjänst och bidrag från bosociala medel för att finansiera bland annat personalkostnader.

Tillgången till bibliotekstjänster bör finnas i hela kommunen. Närbiblioteken fyller en viktig funktion i kommundelarna och utgör en infrastruktur för att nå ut med kultur. Närbiblioteken är idag underfinansierade då uppdraget med ökade öppettider och fler aktiviteter för barn finansieras med bosociala medel. 2024 minskades bidraget med 400 tkr (från 1,5 mkr 1,1 mkr). Två av de tre tillsatta tjänsterna finansieras nu med dessa medel. Nämnden har redan lagt ner ett närbibliotek samt gjort om resursfördelningen internt mellan närbiblioteken.

Från 2020 bidrar utbildningsnämnden ekonomiskt till de integrerade folk- och skolbiblioteken med 1,8 mnkr/år. Sannolikt skulle en minskning av kultur- och fritidsnämndens resurser för närbiblioteken göra att även utbildningsnämnden drar in sitt ekonomiska stöd.

Kultur- och fritidsnämnden och utbildningsnämnden har ett gemensamt ansvar och lagstadgat uppdrag för de integrerade folk- och skolbiblioteken. En minskning av kultur- och fritidsnämndens resurser för närbiblioteken innebär även minskade resurser för skolbiblioteken.

Gävle bibliotek är den största parten i det regionala samarbetet HelGe-biblioteken. Besparingar påverkar därmed infrastrukturen för biblioteksverksamhet i hela länet.

Stadsbibliotekets medarbetare kommer att bemanna den största delen av de publika ytorna i Agnes kulturhus och ta ett stort ansvar för drift och teknik i huset. Biblioteket utvecklar också flera helt nya verksamhetsområden.

Konsument Gästrikland

Konsument Gästrikland bedriver verksamhet på uppdrag av Gästrikerådet, enligt samarbetsavtal i fem kommuner. Enligt avtalet ska verksamheten ska ha sju tjänster samt chef. Verksamhetens budget utgörs till 92 procent av personalkostnader och kan därför svårligen minska.

Kulturskolan

Kulturskolans budget består till största delen av personalkostnader, vilket innebär att alla besparingar handlar om att avveckla eller upphöra med verksamhet.

El Sistema-verksamheten i stadsdelarna Sätra och Andersberg bygger på externa bidrag. Den är inte permanentad och därför inte garanterad, men mycket viktig för integrationen och en likvärdig fritid. Skolans pedagoger upplever positiva effekter av El Sistema som ökad språkutveckling hos barnen, en bra lärmiljö och tryggare grupper.

Nedskärningar innebär att El Sistema inte når ut i önskad omfattning och inte kan erbjuda alla barn i kommunen kulturskola på lika villkor. Det kan finnas en risk att medarbetare behöver sägas upp från Kulturskolan och cirka 600 barn, som i dag endast nås av kulturverksamhet genom El Sistema, riskerar att exkluderas från musikundervisning på fritiden. Återväxten till det lokala musik-, cirkus-, teaterlivet med mera skulle urholkas.

Fritidsgårdar

Gävle kommuns finansiering av fritidsgårdsverksamheten är cirka 30-50 procent av jämförbara kommuners insatser till sina fritidsgårdar. Fritidsgårdarna är en viktig del i Gävle kommuns våldsförebyggande arbete och kampen mot kriminalitet. I den nya socialtjänstlagen förespråkas

en utökad förebyggande verksamhet. En nedläggning av fritidsgårdar eller urholkning av bidraget gör det mycket svårt att uppnå målen.

En minskning av verksamheten skulle framför allt drabba utsatta barn och unga i kommunen. Kultur förlorar en viktig samverkanspartner och öppna mötesplatser för ungdomar. Nämnden riskerar dessutom att stå med tomma lokaler eftersom fritidsgårdarna har långvariga hyreskontrakt.

Kultur för äldre

Genom Kultur för äldre erbjuds en ökad gemenskap för äldre medborgare, vilka också utgör en kraftigt ökande andel bland invånarna. Genom kulturella värden bidrar Kultur till en bättre livsmiljö för äldre och bidrar till en ökad folkhälsa. Aktiviteterna minskar ensamheten och skapar förutsättningar för generationsöverskridande relationer. Det finns även ett stort behov av att nå ut med verksamhet och gemenskap till äldre som har invandrat till Sverige.

Offentlig konst

Inom Gävle kommuns offentliga konst har framkommit ett renoveringsbehov som inte ryms inom budget. Det är bassängen som omgärdar Gudinna vid hyperboreiskt hav som läcker vatten. Extra medel bör tillföras renoveringsarbetet.

Gävle konserthus och symfoniorkester

En effektivisering/besparing av kommunbidraget under år 2025 leder till minskad kapacitet inom verksamhetens samtliga områden, som möten/kongresser/event och konsertverksamhet för barn, unga och vuxna.

Verksamheten har effektiviserat totalt cirka 7,0 mnkr under åren 2017–2024. Utredningar från 2015 och 2020 konstaterar att Konserthuset i jämförelse har en mycket resurseffektiv numerär för administration, i förhållande till verksamhetsvolymen.

Förändringar i verksamhetsvolym för symfoniorkestern kan leda till minskade stats- och regionbidrag som har en direkt koppling till Uppdragsöverenskommelsen (UÖK) mellan kommun och region. Viktigt att notera i sammanhanget är att Gävle kommuns huvudmannaskap och finansiering av symfoniorkester bygger på en tidigare skatteväxling mellan Gävle kommun och Region Gävleborg.

Gävle konserthus och symfoniorkester är en personalkrävande verksamhet. För en fortsatt ekonomiskt progressiv utveckling krävs att antal medarbetare bibehålls. För uppdraget och finansieringen är återkommande effektiviserings- och besparingskrav problematiska.

Fritid

Ramarna påverkar Fritids kunder och brukare i hög grad. Det innebär en stor utmaning att tillgodose invånarens och föreningars behov och önskemål samt fortsätta att hålla en god standard på idrotts- och friluftsanläggningar och bibehålla attraktiva och trygga miljöer. Resultatet kan ge negativa effekter för en lång tid framöver.

Besparingar kan leda till

- en ökad påfrestning på personalen som förväntas göra lika mycket med mindre resurser
- att anläggningar läggs ner och att stöd till föreningar minskar eller dras in

- underhållsskulder på anläggningar och områden som därmed kan uppfattas som mindre attraktiva och otrygga.

Hyreskostnader

Fritidsverksamheten bedrivs i stort i anläggningar som ägs av Gavlefastigheter AB. I hyreskostnaderna ingår GFAB:s alla kostnader för administration, konsulter, förvaltning etc. Fritids fasta hyreskostnader utgör cirka 70 procent av ram. Besparingar blir svåra att genomföra utan stora konsekvenser i verksamheten.

Energi- och driftkostnader

Energi- och övriga driftkostnader har ökat markant och föreningar behöver ökat stöd för att verksamheterna ska gå runt. Det innebär även en ökad kostnad att hålla idrotts- och friluftsanläggningar i drift. Ökade materialkostnader leder till sämre möjligheter att utföra underhåll.

Föreningsstöd

Föreningslivet är viktigt för barn och unga i Gävle kommun. Att ge barn och unga möjligheter till en aktiv fritid kan ge goda effekter för resten av livet, eftersom det bidrar till en god hälsa, givande sysselsättning och gemenskap.

En del föreningar är helt beroende av stöd för att hålla i gång sin verksamhet. Minskat stöd till föreningslivet, och/eller höjda avgifter och taxor, kan innebära konsekvenser som nedläggningar och därmed färre erbjudanden inom en rad olika idrotter och fritidsaktiviteter.

Simundervisning

Skolans ökande behov av simundervisning blir allt svårare att lösa med befintliga bassänger. Bristen på simyta påverkar skolans måluppfyllelse att alla barn ska vara simkunniga från årskurs 6.

Verksamhetsservice

Verksamhetsservice har två enheter: Verksamhetsstöd samt Skolskjuts och färdtjänst. Verksamhetsservice uppdrag är att ansvara för det övergripande stödet till Sektor Livsmiljöns kärnverksamheter och att ansvara för myndighetsutövningen kopplad till skolskjuts och färdtjänst. För att kunna erbjuda rätt stöd till verksamheterna behöver funktionen ha en god verksamhetskunskap och möta verksamheternas behov i både drift- och förändringsledning.

Här finns kompetens inom ekonomi, HR, kommunikation, nämndadministration, juridik, IT, registratur, arkivering och inköp. Ett effektivt och efterfrågat stöd genererar mer tid till sektorns kärnverksamheter. Verksamhetsstödet budget består av kostnader för personal, hyra av kontorslokal, gemensamma driftkostnader (förbrukningsmaterial och förbrukningsinventarier) samt den samlade förvaltningens IT-drift och licenskostnader.

Enheterna har tillsammans genom sitt arbete med kvalitet, effektivisering och utveckling halverat antalet visstidsanställda under perioder av arbetsanhopning.

Vid en ramanpassning kan verksamhetsservice behöva begränsa eller avveckla det operativa och strategiska stödet till kärnverksamheterna. Möjlighet att arbeta med effektivisering och utveckling kommer att begränsas eller utebli.

Lag

Kultur: Uppfylls med förbehåll för

- nya SOL 2025 som förespråkar ytterligare ansvarstagande för kommuner när det gäller förebyggande arbete
- nya skollagens skrivningar om ansvar för skolbibliotek.

Fritid: Förvaltningslagens krav på skyndsam handläggning påverkas.

Verksamhetsservice: Uppfylls.

Reglemente

Kultur: Uppfyller, med förbehåll för förändringar kring ansvaret för budget- och skuldrådgivning.

Fritid: Möjligheterna att uppfylla reglementet påverkas.

Verksamhetsservice: Uppfyller.

1.1.2 Eventuella verksamhetsförändringar som krävs utifrån ramarna samt beskrivning av nya förutsättningar som uppkommit

Förändringar som påverkar kunder och brukare

Kultur

Förändringar som krävs är avveckling av verksamhet. Det medför ett kraftigt minskat utbud samt minskade öppettider i våra verksamheter.

Fritid

Förändringar som krävs är nedläggning av anläggningar, minskade öppettider och minskat stöd till föreningar, vilket påverkar både föreningar och invånare. Föreningar kan tvingas lägga ned sin verksamhet.

Verksamhetsservice

Begränsat eller uteblivet stöd till chefer och medarbetare i kärnverksamheterna. En minskad bemanning för verksamheten innebär en risk för bristande kvalitet i de olika stödprocesserna och mindre tid för verksamheterna att fokusera på sina kärnuppdrag. Möjlighet till att arbeta med effektivisering och utveckling kommer att begränsas eller utebli.

Nya förutsättningar

Kultur

Det ekonomiska läget i samhället har medfört ett ökat behov av Konsument Gästriklands konsumentvägledning och budget- och skuldrådgivning. En negativ trend är en ökande skuldsättning framför allt bland yngre personer.

Fler unga dras in i kriminalitet. Nya SOL 2025 förespråkar ytterligare ansvarstagande för kommuner när det gäller förebyggande arbete.

Under 2025 förväntas starkare formuleringar kring ansvarsfrågan om skolbibliotek i skollagen.

Fritid

Dagens situation i samhället med ökad brottslighet samt ökade kostnader och inflation innebär nya förutsättningar som medför krav på en utökad ram för att kunna bibehålla nuvarande standard och möjligheter till en aktiv fritid för kommunens invånare.

Verksamhetsservice

Verksamheten arbetar processorienterat med fokus på kvalitet och effektiva processer. Verksamhetsstödet påverkas av och anpassar kontinuerligt sitt stöd till övriga verksamheters behov och förutsättningar.

Påverkan på medarbetare

Kultur

Det kan finnas en risk att medarbetare behöver sägas upp vilket bland annat leder till försämrade möjligheter att genomföra arrangemang som i sin tur inbringar intäkter.

Fritid

Den höga arbetsbelastningen begränsar redan i dag möjligheten till utveckling av verksamheten. Det blir en utmaning att bibehålla medarbetarnas engagemang och vara en attraktiv arbetsgivare.

Verksamhetsservice

En minskad bemanning för verksamheten innebär en risk för

- ökad arbetsbelastning hos chefer och medarbetare
- ökad sårbarhet och kompetensöverföring
- försämrad arbetsmiljö
- försämrade möjligheter till kompetensförsörjning.

Nämndens samverkan med andra nämnder vid gemensamma beroenden

Kultur

En nedläggning av fritidsgårdar innebär ett minskat samarbete med enheten för social hållbarhet.

Nedskärningar inom Kultur för äldre innebär ett minskat samarbete med Vålfärd Gävle (En äldrevänlig kommun.)

Fritid

Det finns många gemensamma beroenden i varierande omfattning med bland annat kommunstyrelsen, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, omvårdnadsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Verksamhetsservice

Stödfunktionerna kopplade till styrprocesserna, samt inköp, registratur och nämnd, har flera gemensamma samverkansberoenden.

Möjligheten att arbeta mot och nå de kommunövergripande målen och aktiviteter i de strategiska programmen

Kultur

Möjligheten att nå målen minskas kraftigt, särskilt i relation till social hållbarhet. Det drabbar tryggheten, tillgängligheten och den förebyggande verksamheten i kommunen.

Fritid

Fritids möjligheter att arbeta mot och nå de kommunövergripande målen och uppfylla aktiviteter i de strategiska programmen bedöms redan i dag som utmanande. Det finns risk att målen inte kan uppfyllas.

Verksamhetservice

Ett begränsat eller uteblivet stöd till chefer och medarbetare i kärnverksamheterna innebär att möjligheterna att nå målen och följa de strategiska programmen minskar.

1.2 Ramar nedjusterade med 1 procent för 2025

1.2.1 Ramarnas påverkan på nämndernas verksamhet utifrån gällande verksamhet samt ansvar enligt lag och reglemente

Kultur

Verksamhetsförändringar som krävs är avveckling av verksamhet. Det medför ett kraftigt minskat utbud samt minskade öppettider i våra verksamheter.

Bibliotek

Vid en nedjustering med 1 procent ökar sårbarheten på grund av färre timvikarier. Påverkan blir störst internt när belastningen ökar på befintlig personal. Det finns risk för att bibliotek behöver stängas tillfälligt vid korttidsfrånvaro vilket påverkar allmänheten. Risk för minskat utbud och utlåning av medier, vilket även påverkar HelGesamarbetet i Gävleborg.

Kultur

Besparingen innebär ytterligare minskade offentliga arrangemang samt minskat stöd till föreningslivet i form av projekt och arrangemangsstöd. För att täcka sparkravet kommer Gasklockornas priser för uthyrning att behöva höjas över index.

Kulturskolan

Besparingen medför färre/mindre projekt och arrangemang på Kulturskolan, och att färre elever kan erbjudas plats. Det går emot det politiska uppdraget att kapa köerna till Kulturskolan.

Gävle konserthus och symfoniorkester

Nedjusteringen leder till minskad kapacitet/volym inom verksamhetens samtliga områden som intäcksbringande möten/kongresser/event och konsertverksamhet för barn, unga och vuxna. Det påverkar även det regionala samarbetet för symfoniorkestern.

Fritid

Nedjusteringen påverkar möjligheterna att bidra till en aktiv fritid för Gävle kommuns invånare.

Besparingar på 1 procent kan innebära att anläggningar som hyrs in externt måste sägas upp och att stöd till föreningar dras in. Om kommunalt ägda anläggningar sägs upp kommer Gavlefastigheters kostnader ändå att belasta primärkommunen.

Besparingar kan leda till minskat stöd till föreningslivet. Det kan innebära att utbudet av olika aktiviteter minskar när anläggningar sägs upp, öppettiderna minskar och att föreningar tvingas lägga ner eller höja sina avgifter när stödet försvinner. Resultatet kan ge långsiktigt negativa effekter både när det gäller hälsa och integration när barn och unga får sämre möjligheter till en aktiv fritid med rörelse, givande sysselsättning och gemenskap.

Nedjusteringen kan även innebära underhållsskulder på anläggningar och områden vilket leder till att de kan uppfattas som mindre attraktiva och otrygga. Konsekvenserna blir att färre vistas på anläggningarna och det kan vara en bidragande faktor till ökat stillasittande och psykisk ohälsa på sikt.

Gävles föreningsliv aktiverar cirka 10 000 barn och unga per år. Under 2023 motsvarade föreningsaktiva barn och unga cirka 63 procent av alla barn och unga i Gävle kommun. Föreningslivet behöver tvärtom få ett ökat stöd för att bibehålla och bredda sina verksamheter och nå ut till fler, i förebyggande syfte och för att bidra till en bra framtid. Det är av stor vikt att fortsätta utveckla och skapa möjligheter till spontan rörelse i alla stadsdelar. Det kan innebära behov av att utveckla befintliga anläggningar och erbjuda fler på nya platser.

Besparingarna innebär en ökad påfrestning på personalen som förväntas göra lika mycket med mindre resurser.

Verksamhetsservice

Konsekvenserna av en ramanpassning på 1 procent innebär en besparing på 159 tkr. Det skulle innebära följande:

- fortsatt återhållsamhet av förbrukningsmaterial, förbrukningsinventarier och gemensamma driftkostnader för Förvaltningshuset
- inga kostnader för kompetensutveckling (kurser, logi, resor) förutsatt att det inte krävs för att bedriva verksamhet eller som för uppdraget är lagstyrt
- inga kostnader för konsulter.

Lag

Kultur: Uppfyller, men med förbehåll för

- nya SOL 2025 som förespråkar ytterligare ansvarstagande för kommuner när det gäller förebyggande arbete
- nya skollagens skrivningar om ansvar för skolbibliotek.

Fritid: Förvaltningslagens krav på skyndsam handläggning påverkas.

Verksamhetsservice: Uppfyller.

Reglemente

Kultur: Uppfyller med förbehåll för förändringar kring ansvaret för budget- och skuldrådgivning.

Fritid: Möjligheterna att uppfylla reglementet påverkas.

Verksamhetsservice: Uppfyller.

1.2.2 Eventuella verksamhetsförändringar som krävs utifrån ramarna samt beskrivning av nya förutsättningar som uppkommit

Förändringar som påverkar kunder och brukare

Kultur

Verksamhetsförändringar som krävs är avveckling av verksamhet. Det medför ett kraftigt minskat utbud samt minskade öppettider i våra verksamheter.

Fritid

Hela fritidsverksamheten går ut på att ge Gävle kommuns invånare en aktiv fritid, med fokus på barn och unga. Eventuella verksamhetsförändringar kan bli minskade öppettider och minskade föreningsstöd vilket kan leda till att föreningslivet krymper.

Det blir en utmaning att tillgodose föreningarnas behov och önskemål, fortsätta att hålla en god standard på idrotts- och friluftsanläggningar och att bibehålla attraktiva och trygga miljöer.

Verksamhetsservice

Begränsat eller uteblivet stöd till chefer och medarbetare i kärnverksamheterna. Möjlighet till att arbeta med effektivisering och utveckling kommer att begränsas eller utebli.

Påverkan på medarbetare

Kultur

Det kan finnas en risk att medarbetare behöver sägas upp vilket bland annat leder till försämrade möjligheter att genomföra arrangemang som i sin tur inbringar intäkter.

Fritid

Minskad budget ger ökad arbetsbelastning på medarbetare eftersom de förväntas göra mer med mindre resurser, vilket inte är hållbart på sikt. Det kan bidra till att det är svårt att behålla personal och det finns risk för ökad sjukfrånvaro. Det är av stor vikt att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare med en givande arbetstillvaro.

Verksamhetsservice

En minskad bemanning för verksamheten innebär en risk för

- ökad arbetsbelastning hos chefer och medarbetare
- ökad sårbarhet och kompetensöverföring
- försämrad arbetsmiljö
- försämrade möjligheter till kompetensförsörjning.

Nya förutsättningar

Se 1.1.2

Nämndens samverkan med andra nämnder vid gemensamma beroenden

Kultur

En nedläggning av fritidsgårdar innebär ett minskat samarbete med enheten för social hållbarhet.

Nedskärningar inom Kultur för äldre innebär ett minskat samarbete med Vålfärd Gävle (En äldrevänlig kommun.)

Fritid

Minskade ramar kan ge ökade krav på resurshushållning genom samverkan. Försämrade möjligheter att bidra till mer än det egna kärnuppdraget.

Verksamhetsservice

Stödfunktionerna kopplade till styrprocesserna, samt inköp, registratur och nämnd, har flera gemensamma samverkansberoenden.

Möjligheten att arbeta mot och nå de kommunövergripande målen och aktiviteter i de strategiska programmen

Kultur

Möjligheten att nå målen minskas kraftigt, särskilt i relation till social hållbarhet. Det drabbar tryggheten, tillgängligheten och den förebyggande verksamheten i kommunen.

Fritid

Minskade ramar ger försämrade möjligheter att arbeta mot och nå uppsatta mål. Det blir av större vikt att det är tydligt vem som äger de strategiska programmen vid behov av prioriteringar.

Verksamhetsservice

Ett begränsat eller uteblivet stöd till chefer och medarbetare i kärnverksamheterna innebär att möjligheterna att nå målen och följa de strategiska programmen minskar.

1.3 Ramar nedjusterade med 3 procent 2025

1.3.1 Ramarnas påverkan på nämndernas verksamhet utifrån gällande verksamhet samt ansvar enligt lag och reglemente

Kultur

Verksamhetsförändringar som krävs är avveckling av verksamhet. Det medför ett kraftigt minskat utbud samt minskade öppettider i våra verksamheter.

Bibliotek

En nedjustering med 3 procent kräver en stor omstrukturering, minskade öppettider/neddragning av verksamhet och minskning av personal, nedläggning av närbibliotek med mera. Tillgången av bibliotekstjänster för allmänheten minskar, främst för barn och unga som är den primära målgruppen för närbiblioteken.

En nedjustering med 3 procent kräver en stor omstrukturering i form av minskade öppettider, minskning av personal och nedläggning av närbibliotek. Konsekvensen blir att tillgången till

bibliotekstjänster för allmänheten minskar, vilket kommer att drabba barn och unga hårt som är en primär målgrupp för närbiblioteken och enligt Bibliotekslagen. Det skulle även påverka både skola och förskola samt påverka en stor del av den kulturella infrastrukturen som närbiblioteken utgör. Läs- och litteraturfrämjande arbete för barn och unga utgör den största delen av närbibliotekens verksamhet.

Kultur

Det innebär en avveckling av hela ämnesområden på Kulturskolan - uppsägning av personal och därmed försämrade möjligheter att genomföra arrangemang som i sin tur inbringar intäkter. Besparingen innebär minskade offentliga arrangemang samt minskat stöd till föreningslivet i form av projekt och arrangemangsstöd. Det innebär också en nedläggning av fritidsgårdar.

Gävle konserthus och symfoniorkester

En nedjustering med 3 procent motsvarar 29 procents minskning av produktionsutrymmet vilket innebär att verksamheten måste läggas om helt. Det blir en kraftigt minskad kapacitet/volymer inom samtliga områden som intäktbringande möten/kongresser/event samt konsertverksamhet för barn, unga och vuxna. Det påverkar även det regionala samarbetet för symfoniorkestern.

Fritid

En nedjustering med 3 procent medför ytterligare negativa effekter och innebär större svårigheter och ansträngningar att erbjuda en aktiv fritid för Gävle kommuns invånare.

Det innebär en ökad påfrestning på personal, nedskärningar av stöd till föreningar, minskade öppettider i anläggningar, uppsägning av anläggningar, ett minskat utbud av aktiviteter. Resultatet blir nedlagda föreningar, mindre aktivitet och rörelse på idrotts-, motions- och friluftsanläggningar, mindre attraktiva och otrygga anläggningar. Därmed ökar även risken för negativa effekter för både individer och samhället.

Eftersom ramen består främst av fasta kostnader kan en besparing på 3 procent innebära att fler anläggningar som hyrs av Gävlefastigheter sägs upp. Kostnaderna finns då kvar hos primärkommunen. Även stöd- och bidragsverksamheten påverkas i högre grad.

Föreningslivet behöver mer stöd för att bibehålla och bredda sina verksamheter och nå ut till fler, i förebyggande syfte och för att bidra till en bra framtid för barn och ungdomar. Det är av stor vikt att behålla och öka möjligheterna till en aktiv fritid för att fortsatt bidra till goda effekter i samhället, nu och på sikt.

Verksamhetsservice

Konsekvenserna av en ramanpassning på 3 procent innebär en besparing på 476 tkr. Det skulle innebära följande:

- fortsatt återhållsamhet av förbrukningsmaterial, förbrukningsinventarier och gemensamma driftkostnader för Förvaltningshuset
- inga kostnader för kompetensutveckling (kurser, logi, resor) förutsatt att det inte krävs för att bedriva verksamhet eller som för uppdraget är lagstyrt
- inga kostnader för konsulter
- inte återinsätta vakanser.

Lag

Kultur: Uppfylls men med förbehåll för

- nya SOL 2025 som förespråkar ytterligare ansvarstagande för kommuner när det gäller förebyggande arbete
- nya skollagens skrivningar om ansvar för skolbibliotek.

Fritid: Förvaltningslagens krav på skyndsam handläggning påverkas.

Verksamhetsservice: Uppfyller.

Reglemente

Kultur: Uppfyller med förbehåll för förändringar kring ansvaret för budget- och skuldrådgivning.

Fritid: Möjligheterna att uppfylla reglementet påverkas.

Verksamhetsservice: Uppfyller.

1.3.2 Eventuella verksamhetsförändringar som krävs utifrån ramarna samt beskrivning av nya förutsättningar som uppkommit

Förändringar som påverkar kunder och brukare

Kultur

Det kan finnas en risk att medarbetare behöver sägas upp vilket bland annat leder till försämrade möjligheter att genomföra arrangemang som i sin tur inbringar intäkter.

Fritid

Verksamhetsförändringar som krävs är nedläggning av anläggningar, minskade öppettider och minskat stöd till föreningar vilket påverkar både föreningar och invånare. Det leder till att föreningar kan tvingas lägga ned, och försämrade möjligheter till en aktiv fritid och gemenskap.

Alla delar som det blir besparingar på, påverkar kunder och brukare i hög grad. Det blir en stor utmaning att tillgodose invånares och föreningars behov och önskemål samt fortsätta att hålla en god standard på idrotts- och friluftsanläggningar och bibehålla attraktiva och trygga miljöer.

Verksamhetsservice

Begränsat eller uteblivet stöd till chefer och medarbetare i kärnverksamheterna.

Påverkan på medarbetare

Kultur

Det kan finnas en risk att medarbetare behöver sägas upp vilket bland annat leder till försämrade möjligheter att genomföra arrangemang som i sin tur inbringar intäkter.

Fritid

En ännu högre påverkan på våra medarbetare och större risk för negativa effekter: ökad arbetsbelastning, högre sjukfrånvaro, svårigheter att behålla personal och erbjuda ett givande arbete. Allt svårare att vara en attraktiv arbetsgivare.

Verksamhetsservice

En minskad bemanning för verksamheten innebär en risk för följande:

- ökad arbetsbelastning hos chefer och medarbetare
- ökad sårbarhet
- försämrade arbetsmiljö
- försämrade möjligheter till kompetensförsörjning
- ingen kompetensutveckling förutsatt att det inte krävs för att bedriva verksamhet eller när uppdraget är lagstyrt
- inga konsulter
- inte återbesätta vakanser
- neddragning av personal.

Nya förutsättningar

Se 1.1.2

Nämndens samverkan med andra nämnder vid gemensamma beroenden

Kultur

Minskad samverkan med enhet för social hållbarhet vid nedskärningar inom fritidsgårdarnas verksamhet, och med Valfärd Gävle genom Kultur för äldre.

Kraftigt minskat samarbete med Utbildning Gävle, till exempel kring Kulturtrappan.

Fritid

Minskade ramar kan ge ökade krav på resurshushållning genom samverkan. Försämrade möjligheter att bidra till annat än det egna kärnuppdraget.

Verksamhetsservice

Stödfunktionerna kopplade till styrprocesserna, samt inköp, registratur och nämnd, har flera gemensamma samverkansberoenden.

Möjligheten att arbeta mot och nå de kommunövergripande målen och aktiviteter i de strategiska programmen

Kultur

Minskas kraftigt, särskilt i relation till social hållbarhet kopplat till trygghet, tillgänglighet och förebyggande verksamhet. Minskar i relation till näringslivsprogrammet då mötesverksamheten minskas.

Fritid

Minskade ramar ger mindre möjligheter att arbeta mot och nå uppsatta mål. Det blir av större vikt att det är tydligt vem som äger de strategiska programmen vid behov av prioriteringar.

Verksamhetsservice

Ett begränsat eller uteblivet stöd till chefer och medarbetare i kärnverksamheterna innebär att möjligheter att nå målen och följa de strategiska programmen minskar.

2 Kommentarer på målnedbrytningar

Nämndens kommentarer på målnedbrytningar

Nämnden ska kommentera möjligheten att arbeta mot och nå de kommunövergripande målen och aktiviteter i de strategiska programmen.

Nämnden lämnar följande *kommentarer* på de målnedbrytningar som tillhör respektive kommunövergripande mål.

Vidare kommenteras **möjligheten** att arbeta mot och nå aktiviteter i de strategiska programmen.

Röd: Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet saknas helt eller delvis och risk finns att målen inte kan uppfyllas.

Gul: Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.

Grön: Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är god.

Målnedbrytning	Nämndens kommentar
Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	
Gävles skolor ska ge alla barn och elever en utbildning av hög kvalitet, vara likvärdiga och kompensera för olika bakgrund och förutsättningar	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Tryggheten och närvaron i skolan skall öka	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Arbetsmarknadens behov ska än mer styra vägledning till och innehåll i utbildningar	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet saknas helt eller delvis och risk finns att målen inte kan uppfyllas.
Utbildningskedjan ska leda till att fler kommer i arbete	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet saknas helt eller delvis och risk finns att målen inte kan uppfyllas.
Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	
Barn och ungas livssituation ska förbättras i alla stads- och kommundelar	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Samhället ska möta psykisk ohälsa, kriminalitet och missbruk med en bredd av tidiga förebyggande insatser	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Gävle ska bli en mer äldrevänlig kommun	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Personer med funktionsnedsättning ska ha större inflytande över frågor som berör dem	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är god.
Gävle kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle	

Bättre förutsättningar ska skapa möjligheter för fler företag att etablera sig i Gävle	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Service, kommunikation och återkoppling ska förbättras inom hela kommunkoncernen	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Kommunkoncernen ska samverka mer med näringslivet för en bättre kompetensförsörjning	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Kommunkoncernen ska vara en attraktiv avtalspart som främjar sund konkurrens	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	
Samhällsplaneringen bidrar till ökad trygghet och minskad segregation i kommunens alla stadsdelar och orter.	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Gävle kommun arbetar för en hållbar och robust tillgång till vatten och energi.	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Samhällsplaneringen ska ge invånarna tillgång till bostäder enligt den efterfrågan som finns och ska bidra till ett hållbart, innovativt byggande med god arkitektonisk kvalitet.	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet saknas helt eller delvis och risk finns att målen inte kan uppfyllas.
Samhällsplaneringen ska utgå ifrån att bygga ett robust samhälle som klarar ett förändrat klimat	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun	
Luftkvaliteten ska förbättras och klimatutsläppen minska i takt med Gävle kommuns ansvar enligt Parisavtalet.	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Gävle kommun ska underlätta och bidra till medborgarnas och näringslivets omställning till fossilfria och hållbara transporter.	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Biologisk mångfald i såväl vatten som på land ska stärkas.	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.
Samhället ska utgå ifrån cirkulär resurshantering.	Möjligheten att arbeta mot och nå det kommunövergripande målet är utmanande och risk finns att målen inte helt kan uppfyllas.